

Професор А. І. Даниленко — висококваліфікований клінічний патоморфолог, відомий учений у галузі пре- і перинатальної патології. Основні його праці присвячені вивченню морфофункціональних аспектів адаптації системи плід — послід за несприятливих умов внутрішньоутробного розвитку. Ним вперше з принципово нових позицій сформульована концепція плацентарної недостатності при багатоплідній вагітності як порушення компенсаторно-приспосувальних реакцій на різних рівнях організації, встановлені послідовні етапи її розвитку з виділенням різних форм, що дозволило значно поліпшити діагностику зрілості плаценти в клініці. Професор А. І. Даниленко — організатор наукових досліджень з проблеми охорони здоров'я жінки, матері і новонародженого. Наукові дослідження керованого ним колективу проводилися в комплексі з провідними науковими центрами України, міжнародним центром «Здоров'я сім'ї», очолюваним академіком В. М. Запорожаном. На базі кафедри проведено 9 шкіл патоморфологів України, республіканську нараду з патології посліду, організовано міський центр з вивчення патоморфології посліду для виявлення факторів ризику розвитку патології в неонатальному періоді. Результати своїх досліджень професор А. І. Даниленко неодноразово доповідав на міжнародних, республіканських

форумах учених. Має публікації з проблем вищої медичної освіти.

Під його керівництвом і науковою консультацією підготовлені та захищені 17 докторських і 15 кандидатських дисертацій. З 1985 року він голова Одеського обласного товариства патологоанатомів, член Правління республіканського товариства, член спецради з присудження кандидатських і докторських наукових ступенів. У 1996 році обраний дійсним членом Міжнародної академії патології.

Варвара Олександрівна Ситнікова з червня 2006 року і донині завідує кафедрою патоморфології. Після закінчення в 1986 році Одеського медичного інституту вчилася в очній аспірантурі на кафедрі патологічної анатомії. У 1989 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Морфологія посліду при гестозі у поєднанні з цукровим діабетом вагітних в умовах комплексної терапії» в Ленінградському інституті удосконалення лікарів. Після захисту дисертації працювала асистентом кафедри патологічної анатомії. З 2003 року обрана доцентом кафедри патологічної анатомії. У 2008 році захистила докторську дисертацію: «Патоморфологічні особливості фетоплацентарного комплексу при гіпоксії і синдромі затримки розвитку плода» в Київському державному медичному університеті ім. О. О. Богомольця.

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА ЄВГЕНА МИХАЙЛОВИЧА ПОПОВКІНА

На 88-му році життя 24 лютого 2010 р. помер доктор медичних наук, професор Євген Михайлович Поповкін. Народився Є. М. Поповкін в Україні в Кіровограді 21 березня 1922 р. в сім'ї вчителя. Дитячі та шкільні роки пройшли в Одесі, куди переїхали його батьки. Успішно закінчивши школу, він вступив на лікувальний фа-

культет Одеського державного медичного інституту ім. М. І. Пирогова, але Велика Вітчизняна війна перервала його навчання в інституті, і Є. М. Поповкін був призваний у діючу армію, де служив розвідником. На війні він отримав тяжке поранення, а за хоробрість і відвагу був нагороджений багатьма орденами та медалями.

Після демобілізації з армії Є. М. Поповкін продовжив навчання в Одеському медичному інституті, успішно закінчив лікувальний факультет, після чого працював хірургом у місті Гайвороні Вінницької області.

У 1949 р. він вступив до аспірантури на кафедру анатомії людини Одеського державного медичного інституту ім. М. І. Пирогова.

Інтерес до науки Євген Михайлович проявив ще у студентські роки, коли брав участь у роботі студентського наукового товариства на кафедрах анатомії людини, патологічної фізіології, оперативної хірургії і топографічної анатомії, виступав з доповідями. В аспірантурі Є. М. Поповкіну пощастило спілкуватися з видатними педагогами та блискучими вченими. У цей час на кафедрі анатомії людини ще працювали однодумці й учні професора Миколи Костянтиновича Лисьонкова, кафедру очолювали представники харківської школи анатомів, талановиті учні засновника української школи анатомів — академіка Володимира Петровича Воробйова: член-кореспондент АН УРСР, професор Микола Сергійович Кондратьєв і заслужений діяч науки і техніки України Федір Андрійович Волинський. І кожен із них разом зі своїми учнями започаткували новий напрям анатомічних досліджень. Це було виняткове поєднання видатних світлих голів, талантів і знань, які формували в цілому фундаментальну школу педагогічного академізму та прогресивної думки, де було чому навчитися.

Під час навчання в аспірантурі Є. М. Поповкін під керівництвом свого вчителя професора Ф. А. Волинського в жовтні 1954 р. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Іннервація легких человека», після чого був запрошений працювати на кафедру анатомії людини асистентом. В 1962 р. його обрали доцентом кафедри. Він завзято працював, удосконалюючи майстерність викладання, опановував нові методи навчання студентів із застосуванням навчальних і контролюючих машин, які в Одеському медичному інституті ім. М. І. Пирогова вперше були запропоновані якраз на кафедрі анатомії людини. Разом із цим Євген Михайлович із запалом працював над дослідженнями у сфері експериментальної анатомії. У збудованій для цього лабораторії розробляються та проводяться операції ламінектомії, виключення нервових вузлів і стовбурів у різних видів тварин для вивчення утворень аферентної нервової системи. Результати цих досліджень відображені в багатьох публікаціях кафедри і самого Є. М. Поповкіна. Вони послужили важливою передумовою докторської дисертації на тему «Межорганые нервные сплетения грудной клетки». Під час роботи над докторською дисертацією Євген Михайлович обіймав посаду старшого наукового співробітника, потім пройшов однорічну докторантуру. У 1966 р. докторська дисертація була захищена і затвер-

джена. У 1967 р. Євгена Михайловича обирають професором кафедри.

Роботи професора Є. М. Поповкіна в дослідженні вегетативної й аферентної іннервації органів грудної порожнини дістали позитивні відгуки в СРСР і за кордоном, він одержував запрошення для участі у міжнародних конгресах і конференціях анатомів у Ленінграді, Братиславі, Панамі.

У 1969 р. заслужений діяч науки і техніки України професор Федір Андрійович Волинський перейшов на посаду наукового консультанта, а кафедру очолив професор Є. М. Поповкін. Проводиться реорганізація кафедри, що вже планувалася раніше. Кафедра отримує додаткові приміщення і тепер розташовується в окремому крилі анатомічного корпусу. Організовується лабораторія морфофункціональних досліджень. Продовжуючи та розвиваючи традиції свого вчителя, професор Є. М. Поповкін, окрім наукових тем, що продовжували виконуватися, планує роботи нового напрямку — морфофункціональні дослідження міжнейрональних співвідношень кори та підкірки головного мозку. Для реалізації такого виду досліджень планується та виконується комплексна робота разом з кафедрами фізіології, патофізіології та ін., на кафедрі функціонує лабораторія з досліджень центральної нервової системи, втілюється низка нових методик. У цей же час колективом кафедри виконуються кілька держбюджетних наукових досліджень центральної нервової системи та дисертацій. В узагальненому вигляді результати цих досліджень доповідалися на VIII з'їзді АГЕТ та були відображені в друкованих роботах і дисертаціях співробітників кафедри.

Особливу увагу професор Є. М. Поповкін приділяв роботі з дисертантами. Під його керівництвом підготовлені та захищені 1 докторська та 9 кандидатських дисертацій. Професором Є. М. Поповкіним надруковано близько 100 праць з актуальних питань медицини.

До наукової роботи успішно залучали студентів, які виступали з доповідями на конференціях місцевого, республіканського та інших рівнів.

Професор Є. М. Поповкін брав активну участь у суспільній роботі інституту, виконував деякі відповідальні доручення інституту та Міністерства охорони здоров'я, його неодноразово призначали Головою ДЕК медичних інститутів різних міст України.

У 1974 р. професор Є. М. Поповкін перейшов на посаду професора кафедри, а кафедру анатомії людини очолив доктор медичних наук, професор Ігор Іванович Ільїн.

Професору Є. М. Поповкіну були притаманні доброзичливість, скромність, чуйність, уважність і вимогливість.

Світла пам'ять про Євгена Михайловича Поповкіна збережеться в серцях усіх, хто мав щастя працювати та спілкуватися з ним.

Колектив кафедри анатомії людини